

Det ytre og det indre

Verden omkring oss er krevende: Familie, yrke, samfunnsansvar, oppdatering i en galopperende utvikling. Samtidig er det en indre verden som ikke må bli skadelidende: Sinnsro, livsglede, overskudd.

En hjelp til å holde det ytre og det indre i balanse er stillhet, refleksjon, meditasjon. Vi trenger et rom hvor vi stadig på ny kan bli klar over hvem vi er og hvilke verdier som styrer oss. I dette rommet finnes også kraft og ideene som kan forandre det ytre. Innovasjon og inspirasjon er beslektet.

Det krever disiplin og beslutsomhet for å hindre at det ytre ikke invaderer og okkuperer dette rommet. Distraksjonsmomentene er mange: Hva tenker andre om meg? Formidler bilen eller boligen det ønskete inntrykket? Er make-up eller ringen i øret på plass? Å være kjendis legger en alen til selvaktelsen.

Vår egen integritet kan gå tapt hvis vi tilpasser oss ytre forventninger og krav, eller tier hvor vi burde tale. Beskyttelse for varslerne som avdekker fusk og urett, diskuteres i disse dager. Å holde fast ved utvetydige moralnormer hvor det innebærer en risiko, oppmuntrer andre til å gjøre det samme.

Mye står på spill. "Kanskje vårt samfunn kommer til å bryte sammen fordi det er så opptatt av det ytre og har mistet kontakten med livets indre dimensjon," skriver den katolske tenkeren Thomas Merton. En norsk dikter skriver:

*Det er tid for å sei farvel
til dine krav
til alt du ikke fekk gjort
og bærer som hopar seg opp
Det er tid
for å berre vera
og ta imot
(Inge Mansåker 2006)*

Heldigvis er døren til rommet hvor du tar imot alltid åpen.

JJW

Historien om en traktor

Ikke alle vet at en norsk traktor vant en av de gjeveste prisene på Verdensbankens utstilling i Washington DC i mai i år. Traktoren er konstruert for bruk i utviklingsland av to ildsjeler som er knyttet til Universitet for Miljø og Biovitenskap på Ås. En av dem, professor Herman Qvam, som tidligere var sjef ved Institutt for tekniske fag, forteller

- Da Moralsk Opprustnings asiatiske revy "Song of Asia" besøkte Norge i 1974 hadde vår familie to unge menn fra Tyskland og Australia boende hos oss. En kveld foreslo de at vi skulle gå i International Club og bli kjent med afrikanske stipendiater. Det vekket min interesse for Afrika og min kone Abi og jeg begynte å invitere afrikanere hjem til oss. Mange av dem er i Norge i ett eller to år uten noen gang å komme i et norsk hjem. Det var begynnelsen på vår snart 20 år lange tradisjon med kontakt med stipendiatene. Gjennom dem har Afrikas problemer kommet oss nærmere og det vokste frem et ønske i meg om å gjøre mer for å utvikle landbruket i u-land.

traktor som kan bygges av brukte bildeler, en genial konstruksjon som er blitt kalt GT-konseptet. Maskinen kan tilpasses mange ulike behov og kan kjøres på miljøvennlig planteolje. Ideen er at med tiden skal både traktoren og drivstoffet produseres lokalt i Afrika. Det vil skape arbeidsplasser og redusere importen av stadig dyrere mineraloljebasert drivstoff.

Etter mange år med motgang og vansker med å vinne støtte for ideen her hjemme har det nå begynt å løsne internasjonalt. FN's matvareorganisasjon FAO fattet interesse for traktoren. Boris Utria fra Verdensbanken, sjef for avdelingen som arbeider med

Prisutdelingen i Washington DC. Fra høyre: Verdensbankens sjef Paul Wolfowitz, Boris Utria, Svein Lie og Herman Qvam.

energi i Vest-Afrika, ble også interessert i GT-konseptet. Han sørget for at de ble tildelt en "stand" under utstillingen "Development Marketplace" i Washington DC i mai 2006. Blant Verdensbankens ca. 2500 prosjekter rundt omkring i verden var 118 invitert til å konkurrere på utstillingen. 30 av dem ble kåret til vinnere. Traktoren fra Ås vant 1ste pris i klassen 'Transport og Energi' - innstilt som vinner av tre juryer. "En stor seier for oss," forteller Qvam stolt. Verdensbanken betaler nå for et prosjekt i Senegal der trak-

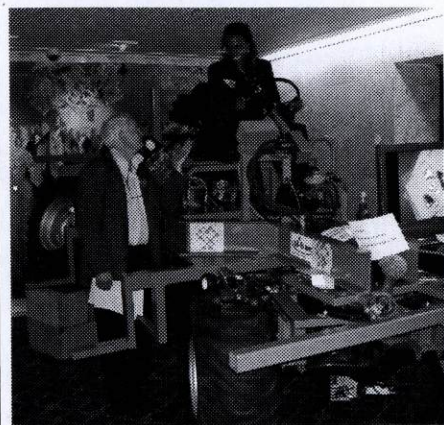
torer

Forts. neste side.

Forts. fra forrige side.

torene skal prøves ut i fem landsbyer. Samtidig skal traktoren utvikles videre. I disse dager er de fem første traktorene under bygging i Moelven for transport til Senegal. Som mange andre er Qvam berørt av reportasjene om arbeidssøkende afrikanere som risikerer livet for å komme seg til Europa. "Vi må prøve å tilrettelegge slik at de kan ha arbeid og et godt liv i hjemlandet," mener han. Å få fart på landbruket i Afrika er et av målene for FN's Tusenårsprosjekt. Her kan traktoren få en rolle.

På FN-møtet om utvikling i Oslo 1. september, ble traktoren vist for deltakerne.

Herman Qvam vil gjerne understreke spesielt en ting: Det var hans møte med Initiatives of Change – den gang Moralsk Opprustning – som gjorde at han overhode ble interessert i å gjøre noe for Afrika. "For meg var dette Guds ledelse," sier han. Hans venn Svein Lie har mange ganger sagt: "Jeg ville aldri kommet videre med min plan uten at jeg hadde hatt din støtte!" Det blir spennende å følge fortsettelsen.

SEJ

Libanon

En gruppe fra Beirut reiste til Caux bare få timer før de første bombene falt i Libanon og flyplassen ble stengt. Cornelio Sommaruga, som leder IofC's internasjonale sammenslutning og tidligere var president i Røde Kors, kom i Caux med en sterk appell om øyeblikkelig stans i krigshandlingene. Han lovet at "IofC vil stå solidarisk med dem i alle leirer som vil stoppe eskaleringen av frykt og hat og søke løsninger gjennom dialog." En muslim og tidligere militsleder i Beirut svarte med e-post: "I denne mørke tiden er det ett budskap som er viktig: Krig, drap, hat og hevn kan aldri løse problemet. Kjærlighet – som bringer rettferdighet med seg – er eneste vei."

Somalia – en framtid med forsoning?

Situasjonen i Somalia er fortsatt spent og maktforholdene uavklarte. Veien fram mot stabilitet og folkestyre er lang. Det trengs mer enn bare politiske løsninger. De siste årene har grupper av ledende somaliere begynt å arbeide for å bryte hatets sirkel og gjenreise tillit. En av dem er Dr. Yusuf Omar al-Azhari som var somalisk ambassadør til USA og representerte sitt land i FN. Under president Siad Barres blodige regime i Somalia ble han tatt til fange, torturert og satt i enecelle. Han forteller her hva som hendte:

- Som ambassadør og leder i mitt land var min framtid gylden. For å gjøre bildet komplett giftet jeg meg med datteren til landets president.

Under et statskupp ble min svigerfar myrdet og en militærjunta tok over landet. Brått var alt snudd om. Et år senere ble jeg hentet hjemme kl 3 om natten, påsatt håndjern og bind for øynene og kjørt 350 km. Jeg ble sperret inne i en celle som målte 3x4 meter. I seks år satt jeg i cellen. Jeg fikk ingenting å lese og hadde ingen å snakke med. De første seks månedene ble jeg torturert hver dag. Jeg var som besatt av raseri og hat og slo voldsomt rundt meg hver gang jeg fikk en anledning. Jeg fryktet at jeg ville bli sinnssyk eller dø. Mitt hode holdt på å sprenge.

I min desperasjon knelte jeg på gulvet en kveld ved 8-tiden og bad til Gud. Jeg bad den Allmektige om å gi meg indre fred og vise meg et formål som kunne lede meg. Da jeg til slutt reiste meg var klokken 4 om morgenen. De åtte timene var forløpt som åtte minutter. Jeg hadde aldri hatt en bedre 8 timers bønnetid enn dette og jeg følte meg oppløftet. Jeg var blitt frigjort fra mitt hat, min desperasjon og nedtrykthet. Jeg følte meg helt ansvarlig for alle mine handlinger.

Neste morgen ble vaktene overrasket over å finne meg rolig og føyelig. De kunne ikke lenger torturere meg som de gjorde når jeg reagerte mot dem. De undret seg over den natthlige forvandlingen. Fordi jeg hadde akseptert fangenskapet fordelte jeg dagens timer på gymnastikk og samtaler med meg selv om fortiden. Jeg kunne tilbringe timer med å tenke over de feil jeg hadde gjort. Jeg kalte også fram minner om de gode tingene for å unngå depresjon. Seks år i fengsel ga meg en trening for livet som jeg ikke kunne ha fått på noen annen måte.

I 1991 ble de militære makthaverne jagd

ut og sjefen, generalmajor Mohammed Siad Barre flyktet til Nigeria der han fikk asyl. Da jeg kom ut av fengslet lette jeg etter min familie og fant dem boende i en jordhytte. Min hustru besvimte da hun fikk se meg. Hun var blitt fortalt at jeg var skutt under fluktforsøk og visste ikke at jeg var i fangenskap.

"Kan du tilgi den mannen som har gjort alt dette mot deg?" var spørsmålet jeg stilte meg selv. En dag over en kopp kaffe fikk jeg en meget sterk følelse av at jeg skulle tilgi den mannen som hadde brakt meg så mye lidelse. Men det tok meg to år å beslutte å gjøre det. Hvordan skaffe en billett til Nigeria når min bankkonto, mitt hus og alt jeg eide var konfiskert? Jeg hadde ingen penger. Tre dager etter at jeg hadde bestemt meg for å tilgi ble jeg bedt om å representere Somalia ved en FN-konferanse i Vest-Afrika. Det gjorde det mulig for meg å besøke den tidligere diktatoren, som nå var 87 år. Jeg tok den lange reisen for å si ham at jeg tilga ham. Mens jeg snakket så jeg tårene hans renne nedover kinnene. Jeg takker Gud for denne sjansen til å hjelpe en slik mann til å angre. Han sa: "Takk. Du har helbredet meg. Jeg kan sove i natt når jeg vet at det fins slike mennesker som du i Somalia."

Etter den erfaringen har jeg arbeidet uten noen offisiell posisjon for å bringe fred og forsoning til mitt land. Vi hadde ingen regjering, ikke noe rettsvesen, ingen politistyrke og ingen skoler. Min opplevelse av tilgivelse ga meg selvtillit. Jeg fant en vei til å bygge vennskap og tillit med andre somaliere gjennom min villighet til å be om tilgivelse for mine misstak og mitt hat. Vi er så vidt begynt på veien til å gjenreise vårt land og bygge opp en administrasjon igjen.

Dr Al-Azhari besøkte Oslo i 1999 som gjest av Initiatives of Change. Historien er hentet fra heftet "Why terror. Is there no other way?" (CAUX Books 2004).

Caux 60 år:

"Et hovedkvarter for håp i verden"

Slik er IofC's internasjonale senter i Sveits blitt beskrevet. 7. juli 2006 var det 60 år siden det ble åpnet og det ble feiret i den spraktfulle møtesalen i Mountain House. Representanter for det offisielle Sveits, utenlandske ambassader og internasjonale organisasjoner var til stede. Sveits' forbundskansler Annemarie Huber-Hotz, hilste fra regjeringen. Ordføreren i Montreux takket for Caux's bidrag til fred. "Den freden dere bygger er ikke bare en drøm," sa han. "Dere bringer mennesker sammen til en dialog grunnet på gjensidig respekt – ofte usett av mediene."

Den største gruppen i salen var ungdom fra Østeuropa, over 30 bare fra Ukraina. De lyttet med særlig interesse til et panel om fremtidsutsikter for det 21. århundret. I panelet satt bl.a. visepresidenten i Verdens Handelsorganisasjon (WTO), Valentine Sendoye-Rugwabiza og Koffi Annan's spesialrådgiver for Afrika, ambassadør Mohammed Sahnoun.

De praktiske forberedelsene til konferansen var gjort av tre grupper med unge mennesker: Gruppen fra Østeuropa, 8 unge asiater fra "Action for Life" og 10 unge fra programmet "Gente que Avanza" i Latinamerika. "Tjeneste. Ansvar. Lederskap" var overskriften på den første uka. Veien fra teori til praksis var kort. Tjeneste betydde praktisk arbeid i kjøkkenet, servering i spisesalen og gjøre ferdig rom til nye gjester. Mange av arbeidsskiftene ble ledet av unge. Andre unge ledet samtalegruppene og plenumsmøtene i den store salen. Et morsomt innslag var sketsjer relatert til dagens tema, laget og fremført av unge fra "Action for Life".

Hva har skjedd i Caux i de 60 årene siden starten, ville mange vite? Nordmannen Jens Jonathan Wilhelmsen, som kom dit første gang 1946, ble intervjuet en hel kveld og bedt om å fortelle om seierer og nederlag i disse årene, om budskapet fortsatt var det samme og om veien videre.

I salen satt en jødisk kvinne som hadde vært i Caux enda tidligere. Hun kom dit som baby med sin bestemor under Annen verdenskrig, da sveitsiske myndigheter brukte stedet til å huse flyktninger. På spørsmål om hva Caux den gang betydde for henne, svarte hun: "Et nytt liv." Da hun så ble spurt om hva besøket anno 2006 hadde betydd svarte hun: "Igjen et nytt liv."

Hovedinntrykket etter jubileet var at det tynnes i veteranenes rekke men at det vokser fram et ungt lederskap med vilje til å bruke de enestående mulighetene som Caux byr på.

Japan

Japan Management Association vil styrke foretaksleders evne til å tenke og handle i et globalt perspektiv. Hvert år sender JMA 10-15 representanter for store japanske firmaer til Europa, USA og Kina, hvor de har seminarer med forretningsmenn, politikere og økonomer. Deltakerne er ikke toppsjef, men mellomledere i selskaper som Sony, Panasonic, Nissan, Mitsubishi, Mitsui og Fuji Electric.

Under et 7 dagers besøk i Europa i juli prioriterte JMA å bruke 3 dager på konferansen i Caux. De erkjenner at for å kunne forstå andre, må du først lære å kjenne deg

selv. Jens Jonathan Wilhelmsen, som arbeidet i Japan i 5 år, ledet kurset for disse japanerne i 2004 og 2006. "Det er inspirerende å merke at meningen med økonomisk virksomhet interesserer dem mer enn tall og strategier. De er åpne for å ta skritt i egen forvandling i lys av absolutte moralnormer, ikke minst i relasjon til familieliv og samarbeid på jobben," sier han i en kommentar.

Visepresidenten i JMA skriver i et takkebrev: "Jeg er sikker på at både Caux's historie og ånden hos dere som ledet kurset, nådde frem til vår gruppe." Prospektet,

Forts. side 4.

Julemesseforberedelser

En tirsdag i august kom 11 unge kvinner (og en baby) sammen i Sophus Lies gate 5 for å strikke nisseluer for salg på julemessen. Mens de arbeidet fortalte den 90 år gamle tidl. høyskolelektor Anne Birgitte Berentzen meget personlig fra sitt liv og virke som lektor og småbarnspedagog. Som ung møtte hun MRA og det engasjementet har vært en

del av henne senere. Kåseriet ga støtet til en lang og personlig samtale rundt bordet.

Det har vært to arbeidskvelder før ferien og det er planlagt en hver måned fremover mot advent, neste gang tirsdag 19. september. Hver gang vil en eldre person fortelle fra sitt liv og engasjement i MRA/Initiatives of Change.

Sakset

"Kulturell schizofreni" kaller en Islamforsker identitetskrisen mange tradisjonsbundne unge muslimer går gjennom i møtet med gudløse vestlige samfunn. Mye tyder på at dette møtet er mindre smertefullt i det gudfryktige USA. De sidene ved Amerika som europeere elsker å hate – den åpenlyse religiøsiteten og den enkle patriotismen – kan være de sidene som gjør det enklere å være muslim i USA enn i Europa.

Ivar A. Iversen i *Dagsavisen*, 18/8-06

Min personlige tro er aldri et tema i faglige sammenhenger, men det kan være en fordel i møtet med troende muslimer at man ikke er fremmed for fenomenet religion – at man har innsikt i hva religion betyr for mennesker. At jeg selv tilhører en religiøs minoritet (katolsk) i det norske samfunnet, kan dessuten være en nyttig erfaring.

Religionshistoriker Kari Vogt til *Uniforum*, avis for Oslo universitet, nr. 8, 2006

Vi kritiserer med rette andre kulturer for kvinners manglende adgang til yrkeslivet, for tvangsekteskap og omskjæring. Vi må samtidig innse at noen av de østlige kulturer har styrke der vår kultur er svekket: Familiesamhold og familiemoral, omgangsformer, respekt for de eldre. Vi i vest kan kritisere Midtøstens kultur for svak økonomisk og teknisk utvikling, men da må vi samtidig være villige til å erkjenne at vi med vårt overforbruk ikke er i stand til å tilpasse oss knappe ressurser.

Sosiologiprofessor Sigurd Skirbekk, *Aftenposten* 5/9-06

Jeg er på avvenning som politiker. Jeg har gjennomført 4 nasjonale valgkamper, men har oppdaget at det er andre måter å tjene mitt land på som til og med er moro. Når jeg viser min film om klimakrisen, ser jeg forståelsesfulle blikk hos publikum, og hører etterpå at folk har forandret sine liv. Jeg tror at forandringen kommer.

Kampanjen jeg nå fører dreier seg ikke om en posisjon, men om en sak. Den dreier seg om å forandre menneskenes bevissthet, først og fremst i USA. Hvis vi ikke greier det, blir alt annet likegyldig. *USAs tidligere visepresident, Al Gore. Der Spiegel* 17/7-06

Forts. fra side 3.

som JMA hvert år sender til sin japanske kundekrets, siterer fra et foredrag i Caux: "Ved å sette til side tid for stillhet og ved å lytte til den indre stemmen, får en hjelp til å finne den rette vei blant mange alternativer."

Afrika

Caux 2006 ble avsluttet med "en ærlig dialog" om Afrika, organisert og ledet av afrikanere og med deltagere fra 24 afrikanske land. FN's høykommissjonær for flyktninger, Antonio Guterres kom med en sterk appell om at verden "må stoppe marginaliseringen av Afrika." Hans eget land Portugal mottar mer penger i årlig støtte fra EU enn det EU totalt yter i hjelp til Afrika. Han la til: "Men Afrika må selv sagt mobilisere for å løse sine egne problemer."

Med økonomisk støtte fra IofC i Europa hadde Sierra Leone sendt 10 personer til konferansen, blant dem landets innenriksminister, forsvarssjefen, sjefen for politiet, andre høye offiserer og en høvding. Gruppen holdt to presentasjoner og fortalte om arbeidet for forsoning og gjenreising av moral etter borgerkrigen. Tillit og samarbeid mellom politi og forsvar er en absolutt forutsetning for sikkerhet i landet og Hope-Sierra Leone og IofC gir viktige bidrag gjennom kursene Moral Foundations for Democracy. (NyVerden nr 1/06) En kampanje for renslige og ærlige nasjonale valg i 2007 skal nå innledes og delegasjonens medlemmer samarbeider tett. Det gode vennskapet innad i gruppen var synlig for alle.

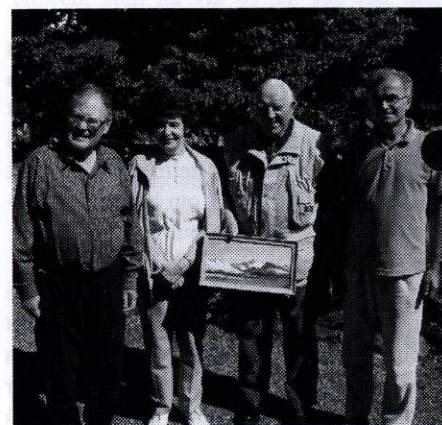
"Afrika er ikke mislykket, det er et kontinent underveis", sa Monsignor Fortunatus

Nwachukwu fra Nigeria, som representerer den Pavelige Nuncio ved FN i Genève. Han kom med en sterk appell til Afrika om enhet og integritet og fred mellom muslimer og kristne: "Begge religioner bygger på fred og harmoni så hvorfor tilater vi at de fremmer splittelse og konflikt?"

Russisk besøk

Sergei Kovalev, en kjent politiker og forkjemper for menneskerettigheter, var nylig i Norge sammen med sin hustru Ludmila som IofC's gjester. Kovalev deltok i et seminar arrangert av Helsingforskomiteen og han holdt foredrag i Norsk Utenrikspolitisk Institutt NUPI.

I Sovjettiden var Sergei Kovalev aktiv i undergrunnsbevegelsen "Samisdat" og en nær venn og medarbeider av Andrei Sakharov. For dette fikk han 9 års opphold i sovjetiske fangeleirer. Etter regimets fall ble han medlem av Dumaen i to perioder. Han var ombudsmann for menneskerettigheter og var med og utarbeidet den nye russiske forfatningen. En rettferdig fred i Tsjetsjenia er ett av hans mål og han har vært sterk i sin kritikk av de russiske myndighetene. Kovalev er to ganger nominert til Nobels Fredspris for sitt arbeid.

Ekteparet Kovalev utenfor IofC's hus i Oslo sammen med journalist Andrei Mironov (til h.) og Leif Hovelsen.

Ny Verden vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og forankret i den kristne tro. Samtidig står bladet for dialog, samarbeid og respekt for mennesker uansett tro eller politisk ståsted. Ny Verden beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle og om brytningen mellom godt og ondt som foregår i alle mennesker og nasjoner.

UTGIVER: Initiatives of Change, tidl. Moralsk Opprustning/MRA - Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo.
Tlf. 22 55 94 30 - E-post: post@iofe.no - www.iofe.no - Bankgiro: 6030.05.08831.

ANSVARLIGE: Sturla E. Johnson og Bjørn Ole Austad.